

A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
í t é l e t e

Az ügy száma: Kfv.III.37.558/2022/6.

A tanács tagjai: Dr. Sperka Kálmán a tanács elnöke, Dr. Gyurán Ildikó előadó bíró, Dr. Suba Ildikó bíró, Dr. Sugár Tamás bíró, Dr. Bérces Nóra bíró

A felperes: felperes (cím1)

A felperes képviselője: Dr. Nagy Rudolf István Ügyvédi Iroda (ügyintéző ügyvéd: Dr. Nagy Rudolf István cím2)

Az alperes: Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal (4024 Debrecen, Piac utca 54.)

Az alperes képviselője: Dr. Papp Katalin kamarai jogtanácsos

I. rendű alperesi érdekelt: Magyar Agrár-, Élelmiszergazdasági és Vidékfejlesztési Kamara (1114 Budapest, Bartók Béla út 105-113.)

I. rendű alperesi érdekelt képviselője: Dr. Mikó András Ügyvédi Iroda (ügyintéző ügyvéd: Dr. Mikó András, cím3.)

II. rendű alperesi érdekelt: II. rendű felperesi érdekelt (cím4)

II. rendű alperesi érdekelt képviselője: Dr. Bihary Judit ügyvéd (cím5)

A per tárgya: földforgalmi ügyben indult közigazgatási jogvita

A felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél: a felperes, 27. sorszám alatt

Az elsőfokú bíróság neve, határozatának kelte és száma: a Debreceni Törvényszék 2022. május 9-én kelt 103.K.700.105/2022/22. számú ítélete

Rendelkező rész

A Kúria a Debreceni Törvényszék 103.K.700.105/2022/22. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak felhívásra 70.000,- (hetvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak helye nincs.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A perben nem álló eladók és a II. rendű alperesi érdekelt mint vevő 2021. május 14-én adásvételi szerződést kötöttek az újlétai helyrajzi szám1, helyrajzi szám2, helyrajzi szám3, helyrajzi szám4 és helyrajzi szám5 hrsz-ú ingatlanok $\frac{1}{2}$ tulajdoni hányadára.

[2] A szerződés kifüggesztését követően a felperes és a perben nem álló perben nem álló személy elfogadó jognyilatkozatot terjesztettek elő. A felperes elővásárlási jogosultságát a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvény (a továbbiakban: Földforgalmi tv.) 18. § (1) bekezdés e) pontjára és (4) bekezdésének a) pontjára, míg a II. rendű alperesi érdekelt a Földforgalmi tv. 18. § (1) bekezdés e) pontjára és (4) bekezdésének b) pontjára alapította.

[3] Az alperes megkeresésére az I. rendű alperesi érdekelt állásfoglalásában a szerződés jóváhagyását a II. rendű alperesi érdekelttel támogatta, míg a felperessel és perben nem álló személlyel nem támogatta. Állásfoglalásának elsődleges indoka az volt, hogy a helyi gazdálkodói közösség érdekeinek érvényesítésére vonatkozó általános agrárpolitikai és földbirtok-politikai érdekeknek leginkább a II. rendű alperesi érdekelt tulajdonszerzése felel meg. A támogatása elősegíti, hogy a mezőgazdaságban a közepes méretű agrárüzemek elterjedjenek, a kis gazdaságok stabil működése és további fejlődésük biztosított legyen. A felek nyilatkoztatását követően azt is rögzítette, hogy a II. rendű alperesi érdekelt 20 kilométeren belül élő gazdálkodó, fiatal földműves. A felperes szintén 20 kilométeren belül élő gazdálkodó, családi gazdaság tagja. A II. rendű alperesi érdekelt és családja évek óta rendben tartja az eladó megbízásából az adásvétel tárgyát szolgáló területet, kis területen gazdálkodnak, kevés számú állatot (szarvasmarha) tartanak. Családi helyi termékeket állítanak elő, amelyet a környék településein értékesítenek. A II. rendű alperesi érdekelt önfoglalkoztatást valósít meg, kapcsolódva a helyi élelmiszer-kereskedelemhez is. Ellenben a

felperes Újlétán egy nagyobb – tormatermesztéssel foglalkozó – gazdaságot üzemeltet, több alkalmazottat is foglalkoztatva.

[4] Az alperes 2021. november 29-én kelt 574.074/7/2021. számú határozatával a perbeli ingatlanokra létrejött adásvételi szerződés jóváhagyását a felperessel és perben nem álló személyrel mint elfogadó jognyilatkozatot tevőkkel szemben megtagadta, a II. rendű alperesi érdekelttel mint szerződés szerinti vevővel jóváhagyta. Döntésében hangsúlyozta, a mezőgazdasági igazgatási szervnek nincs mérlegelési jogköre a kamara nemtámogató állásfoglalása esetén, így az állásfoglalás indokai alapulvételével a szerződést a II. rendű alperesi érdekelttel hagyta jóvá.

A kereseti kérelem

[5] A felperes kereseti kérelmében elsődlegesen az alperes határozatának megváltoztatását kérte oly módon, hogy a bíróság a szerződést vele hagyja jóvá, míg másodlagosan a határozat megsemmisítését és az alperes új eljárás lefolytatására kötelezését indítványozta. Hangsúlyozta, ha több támogatásra alkalmas személy van, az I. rendű alperesi érdekelt nem jogosult egyetlen személy kiválasztásával a többi jogosulttól a támogatás megvonására. Az I. rendű alperesi érdekelt törvényen alapuló jogosultsága kizárólag a meghatározott szempontoknak való megfelelés szerinti értékelés elvégzésére terjed ki, következésképpen az állásfoglalásával túllépte a hatáskörét.

Az elsőfokú ítélet

[6] A törvényszék ítéletével a keresetet elutasította.

[7] Döntését alapvetően a Földforgalmi tv. 23/A. § (2) bekezdésére, 24. § (2) és (3) bekezdéseire, 27. § (1)-(4) bekezdéseire alapította. Utalva a Kúria 2/2016. (III.21.) KMK véleményében foglaltakra kiemelte, az I. rendű alperesi érdekelt állásfoglalásában az egyes adásvételi szerződéseket a köztudomású tényekre és legjobb ismereteire alapozva értékeli. A jogalkotói szándék is az volt, hogy a helyi földbizottság eljárása során az eset összes körülményeit mérlegelve alakítsa ki a szerződéssel kapcsolatos álláspontját. A helyi földbizottság a társadalmi kontrollt gyakorolja a földpiac felett.

[8] Az alperes határozata azon megállapítását, hogy a mezőgazdasági igazgatási szervnek nincs mérlegelési jogköre a nem támogató állásfoglalással szemben, nem találta helytállónak, ugyanis – hivatkozva a Kúria Kfv.II.37.044/2021/6. számú ítéletére – rámutatott, a kamarai állásfoglalásban foglaltak az alperest nem kötik. A mezőgazdasági igazgatási szerv köteles a helyi földbizottság állásfoglalásának vizsgálatára, értékelésére és döntése indokairól határozatában számot kell adnia [Kúria Kfv.III.37.355/2021/7., Kfv.III.37.340/2020/7.].

[9] A Földforgalmi tv. 25. § (1) bekezdésében foglalt azonos szempontok szerinti értékelési kötelezettség nem sérült, az alperes hiánytalan és okszerű mérlegelés alapján megalapozottan foglalt állást arról, hogy milyen szempontokat és körülményeket értékelve hozta meg döntését. Az I. rendű alperesi érdekelt a jogszabályi keretek között gyakorolta mérlegelési tevékenységét, ezért az értékelés felülvizsgálata nem volt indokolt sem az alperes, sem a bíróság részéről. A felperes sem tárt fel olyan indokot, amely ismeretében az alperesnek el kellett volna térnie az állásfoglalásban foglaltaktól.

[10] Az I. rendű alperesi érdekelt a felperes támogatását szolgáló indokokat is hosszasan kifejtette. Követhető, okszerű mérlegelést követően vont le arra vonatkozó következtetést, hogy melyek azok a szempontok, amelyek alapulvételével vele szemben a II. rendű alperesi érdekelttel történő jóváhagyás inkább támogatható a Földforgalmi tv. preambulumban foglaltak és a birtok- és agrárpolitikai célok megvalósítása érdekében. Ellenben a II. rendű alperesi érdekelt vételár fizető teljesítőképessége irreleváns volt a jogvita megítélése szempontjából, az a felek közötti elszámolási kérdés lehet. Ennek okán a felperes bizonyítási indítványát mellőzte.

[11] Összeségében kimondta, az I. rendű alperesi érdekelt a Földforgalmi tv. 24. § (3) bekezdése szerint elvégezte az adásvételi szerződésnek a 23/A. § (1) bekezdésében meghatározott szempontok szerinti értékelését, figyelembe vette a vevő, illetve a rájelentkezők nyilatkozatát. A határozat megfelelt a Kúria 2/2016. (III.21.) KMK véleményében és a 17/2015. (VI.05.) számú AB határozatban foglaltaknak is.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[12] A felperes felülvizsgálati kérelmében az elsőfokú ítélet megváltoztatását, az alperes határozatának megsemmisítését és az alperes új eljárás lefolytatására kötelezését kérte.

[13] Előadta, a közvetett magánjogi érdekeltként állásfoglalást előterjesztő helyi földbizottság mérlegelésének módszertanát meghatározni tervezett kormányrendelet nem született meg, ezáltal a jogbiztonság érdekében a Kúria iránymutatása szükséges a mezőgazdasági igazgatási szerv tényállás-tisztázási kötelezettségét illetően.

[14] Az I. rendű alperesi érdekelt megsértette a Földforgalmi tv. 23/A. §-át, 24. §-át és 25. § (2) bekezdését, ezáltal az alperes az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 62. §-át és 81. §-át.

[15] Az állásfoglalás értékelése, tényyszerűsége és a tényállás-tisztázás terjedelme bizonytalanságából adódóan a Földforgalmi tv. 18. §-a szerinti kógens törvényi sorrend felülírhatóvá válik.

[16] Érvelése szerint a jogerős ítélet jogkérdésben eltér a Kúria Kfv.III.37.355/2021/7. számú határozatától, amely kimondta, az állásfoglalásnak nincs kötőereje, attól egy kivétellel a mezőgazdasági igazgatási szerv eltérhet. Figyelemmel pedig arra, hogy az alperes azon az

állásponton volt, hogy nemtámogató állásfoglalás esetén mérlegelési jogköre nincs, nem vitatottan nem folytatott le bizonyítási eljárást a vonatkozásban, hogy az állásfoglalás megállapításai tényszerűek-e. A tényeket nem tisztázta, indokolási kötelezettségét nem teljesítette. Ezt megerősítve az elsőfokú bíróság is megállapította, hogy az alperes határozata téves jogértelmezésen alapult, ezt azonban nem tartotta az ügy érdemére kihatónak. Rámutatott, a törvényszék maga sem végezte el az állásfoglalás értékelését, a perben bizonyítást nem folytatott le.

[17] Vitatta, hogy az adásvétel tárgyát képező területet a II. rendű alperesi érdekelt és családja évek óta rendben tartaná, ugyanis nem földhasználói a termőföldnek. Legfeljebb két tehén tartása jelenti a jelenlegi gazdálkodását, ezért kizárólag vízióként értékelendő, hogy több település tej és tejtermék szükségletét el tudja majd látni. A II. rendű alperesi érdekelt nem családi gazdaság tagja, úgy a javára értékelt körülmény ellenére biogazdálkodó sem lehet. Családját 2008. óta folyamatosan gyarapodó végrehajtási eljárások terhelik, amelyek közismertek bárki számára. A már tulajdonában álló termőterületet sem művelési ágának megfelelően hasznosította, földszerzése gazdasági célokat nem szolgálhat.

[18] A felperes ellenben nem tagja gazdasági társaságnak. A mezőgazdasági művelésben, annak szervezésében és folytatásában éli mindennapjait, felelősségteljesen vezeti gazdaságát, teremt a helyieknek munkát. Tulajdonszerzésével kapcsolatban az agrárpolitikai és földbirtokpolitikai érdekek érvényesíthetőségéhez kétség nem fér.

[19] Az I. rendű alperesi érdekelt állásfoglalása nem jelölte meg, hogy tulajdonszerzése miért ne szolgálná az agrárpolitikai és földbirtokpolitikai elvek érvényesülését, kifejezetten csak arra utalt, hogy a II. rendű alperesi érdekelt tulajdonszerzése ezen érdekeknek jobban megfelel. Ezzel szemben az I. rendű alperesi érdekelt a Földforgalmi tv. 25. § (2) bekezdését megsértve, hatáskörét túllépve a két támogatásra alkalmas jogosult közül választott egyet.

[20] Az alperes és az I. rendű alperesi érdekelt felülvizsgálati ellenkérelmükben a jogerős ítélet hatályában történő fenntartását indítványozták.

Döntés a befogadásról

[21] A Kúria a Kfv.III.37.558/2022/2. számú végzésével a felülvizsgálati kérelmet befogadta.

A Kúria döntése és jogi indokai

[22] A felperes felülvizsgálati kérelme – az alábbiak szerint – alaptalan.

[23] A felülvizsgálati eljárás kereteit a Közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 115. § (2) bekezdése folytán alkalmazandó Kp. 108. § (1) bekezdése értelmében a felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem jelöli ki.

[24] A Kp. 120. § (5) bekezdésére figyelemmel a felülvizsgálati eljárásban bizonyítás felvételének nincs helye, a Kúria a felülvizsgálati kérelem elbírálása során a jogerős határozat meghozatalakor rendelkezésre álló iratok és bizonyítékok alapján dönt.

[25] A Kúria szerint az elsőfokú bíróság a törvényesen megállapított tényállásból helytálló jogi következtetést vont le. A felülvizsgálati bíróság a jogerős ítéletben foglaltakkal egyetért, a felülvizsgálati kérelmet elbírálva az alábbiakat emeli ki.

[26] A Kúria a felülvizsgálati kérelem érvei körében elsődleges azt hangsúlyozza, felülmérlegelésre a felülvizsgálati eljárásban csak kivételesen van lehetőség, kizárólag akkor, ha azt jogszabálysértés, így a tényállás iratellenes megállapítása, illetve kirívóan súlyos mérlegelési hiányosság indokolja. A felülvizsgálati bíróságnak a támadott ítélet jogszerűségéről, ezen keresztül a mezőgazdasági igazgatási szerv és a helyi földbizottság jogkörének terjedelméről kellett állást foglalnia. A kérdés nem újkeletű, azzal mind az Alkotmánybíróság, mind pedig Kúria több döntésében foglalkozott.

[27] A Kúria mindenekelőtt utal a bár más jogszabályi környezetben született, de a földforgalmi ügyek elbírálása során elsődlegesen mérvadó 17/2015. (VI.05.) számú AB határozat megállapításaira, amely első alkalommal foglalkozott a helyi földbizottság jogállásával megállapítva, hogy a törvényhozó a földbizottságot nem közhatalom gyakorlására hatalmazta fel, nem hatósági jogkört biztosított számára. A földbizottságnak olyan sajátos magánjogi jogosultságot biztosít a Földforgalmi tv., amelyet a termőföld forgalmában érdekelt, de az egyes adásvételi szerződések tekintetében saját alanyi joggal nem rendelkezők (nem szerződő felek és nem elővásárlási jogosultak) képviselőjében gyakorol. A földbizottságot jogállása szerint közvetett magánjogi érdekeltnek kell tekinteni, amely a megkeresésre kiadott állásfoglalásában az egyes adásvételi szerződéseket a köztudomású tényekre és legjobb ismereteire alapozva értékeli.

[28] A szabályozási környezet jelentős változáson átesett a Földforgalmi tv. hatályba lépése óta, azonban az Alkotmánybíróság már akkor alkotmányos követelményként előírta, hogy a földbizottság az állásfoglalását köteles indokolni oly módon, hogy az állásfoglalás a hatósági eljárásban és a bírósági felülvizsgálat során érdemben felülbíráható legyen.

[29] A hatályos szabályok szerint a föld tulajdonjogának megszerzésére vonatkozó rendelkezéseket a Földforgalmi tv. II. fejezete tartalmazza a 6-36. §-okban. Ezen belül az elővásárlásra jogosultak sorrendjét és az elővásárlási jog gyakorlását a 18-22. §-ok, míg a szerződés hatósági jóváhagyását az 23-30. §-ok.

[30] Az elővásárlásra jogosultak körében a Földforgalmi tv. pontos, szigorúan követendő sorrendet állít fel, amelynek célja egyebek mellett a jogszabály preambulumban foglalt követelményeknek való megfelelés.

[31] Az adásvételi szerződés hatósági jóváhagyása során kiemelt szerephez jut az agrárgazdasági tevékenységet folytatók kötelező tagságán, és a tagok egyenlő szavazati jogán alapuló, köztestületként működő Magyar Agrár-, Élelmiszergazdasági és Vidékfejlesztési Kamarának a szerződéssel érintett föld fekvése szerinti területi szerve (helyi földbizottság). A helyi földbizottság a Földforgalmi tv. 23/A. § (1) bekezdése értelmében állást foglal arról, hogy az adásvételi szerződés megfelel-e a birtokviszonyok átláthatóságára, a spekulatív földszerzések megelőzésére, az üzemszerű művelés alatt álló élet- és versenyképes, egységes birtoktagot képező fölbirtokok kialakítására és megőrzésére, a helyi gazdálkodói közösség érdekeinek érvényesítésére, az életvitelszerűen helyben lakó és gazdálkodó földművesek segítésére, és a mezőgazdaságban a generációváltás elősegítésére vonatkozó általános agrárpolitikai és földbirtok-politikai érdekeknek.

[32] A Földforgalmi tv. 24. § (3) bekezdése kifejti azon szempontokat, amelyeket az adásvételi szerződésnek a 23/A. § (1) bekezdésében megjelölteknek való megfelelés értékelése során figyelembe kell venni.

[33] A helyi földbizottság állásfoglalásának kötelező tartalmi elemeit a Földforgalmi tv.-el összefüggő egyes rendelkezésekről és átmeneti szabályokról szóló 2013. évi CCXII. törvény (a továbbiakban: Fétv.) 103. §-a határozza meg. A törvény lehetővé teszi azt is, hogy a megalapozott állásfoglalás kialakításához szükséges adatok szolgáltatására hívja fel a feleket.

[34] A Földforgalmi tv. 24. § (2) bekezdése szerint az adásvételi szerződést és a jegyzékben szereplő valamennyi elővásárlásra jogosult elfogadó jognyilatkozatát a köztudomású tények és legjobb ismeretei, valamint a beszerzett információk együttes mérlegelése alapján a 23/A. § (1) bekezdésében meghatározott szempontoknak való megfelelés vonatkozásában értékeli és támogatja vagy nem támogatja.

[35] A 25. § (1) és (2) bekezdés rendelkezései kimondják azt is, a helyi földbizottság az értékelést köteles azonos szempontok szerint, a jegyzékben szereplő összes elővásárlásra jogosult, és az adás-vételi szerződés szerinti vevő vonatkozásában elvégezni. A helyi földbizottság több elővásárlásra jogosultat is támogathat.

[36] A Kúria a 2/2018. (IX.17.) KMK véleményében – szintén más jogszabályi környezetben – de lefektette a mezőgazdasági igazgatási szerv és a helyi földbizottság jogkörének határait, amit a joggyakorlat fejlesztett tovább.

[37] A Kúria a BH2022.279. számú döntésében megerősítette azon jogszabályi tételt, hogy állásfoglalását a köztudomású tények és legjobb ismeretei, valamint az adatszolgáltatás során beszerzett információk együttes mérlegelése alapján alakítja ki.

[38] A helyi földbizottság ezen mérlegelési tevékenysége során azt vizsgálja, a szerződés jóváhagyása a Földforgalmi tv. preambulumban részletezett agrárpolitikai és földbirtokpolitikai érdekeknek mennyiben feleltethető meg. A jogszabály hivatkozott rendelkezései tehát megadják az állásfoglalás kialakításának fő céljait azzal, hogy a helyi földbizottság által érvényesítendő birtokpolitikai prioritásokat felsorolja.

[39] Az I. rendű alperesi érdekelt van mindazon köztudomású tény és helyi ismeret birtokában, amely a helyi birtokpolitikát, földpiacot alakítani tudja. Ezen ismeretek többségével a mezőgazdasági igazgatási szerv mint hatóság nem rendelkezik, arról a legtöbb esetben az állásfoglalásból szerez tudomást.

[40] Ellenben kiforrott a Kúria gyakorlata abban a kérdésben, hogy a helyi földbizottság állásfoglalása kizárólag egy esetben köti a mezőgazdasági igazgatási szervet, mégpedig, ha megvalósul a Földforgalmi törvény 27. § (1) bekezdés a) pontja szerinti tényállás, vagyis a helyi földbizottság egyik elővásárlásra jogosulttal és az adás-vételi szerződés szerinti vevővel sem támogatja a szerződés jóváhagyását. Minden további esetben a helyi földbizottság állásfoglalásának nincs kötőereje, attól a mezőgazdasági igazgatási szerv – megfelelő indokolással – eltérhet [Kfv.III.37.340/2020/7., Kfv.37.355/2021/7.].

[41] Tény, hogy a helyi földbizottság állásfoglalásának automatikus átvétele és ehhez kapcsolódóan a kizárólag azon alapuló, a tényállás-tisztázási és indokolási kötelezettséget megsértő döntés ellentétes a Földforgalmi törvény alapelveivel és felhívott konkrét rendelkezéseivel. Ettől a jogértelmezéstől a Kúria jelen tanácsa nem kíván eltérni. Ez azonban eljárási szabályszegés, amely körében a bíróságnak azt is vizsgálnia kell a Kp. 88. § c) pontja értelmében, hogy annak lényegi kihatása volt-e az ügy érdemére. Az, hogy a kereseti kérelem szempontjából mi minősül olyan eljárási szabályszegésnek, amely az ügy érdemi elbírálására kihatással van, mindig egyedileg, az összes körülmény mérlegelése eredményeként válaszolható meg.

[42] A perbeli esetben az alperes ezzel ellentétes álláspontját, az abból fakadó jogsérelmet az elsőfokú bíróság mélyrehatóan megvizsgálta, egyebek mellett értékelve az állásfoglalás megállapításait és e körben a felperes keresetlevelében előadottakat.

[43] A felülvizsgálati bíróság kiemeli, az alperest tényállás-tisztázási kötelezettség terheli, ha pedig a döntéshozatalhoz nem elegendőek a rendelkezésre álló adatok, az Ákr. 62. §-a szerint – tehát nem minden esetben – a bizonyítási eljárást folytat le. Az alperes mint hatóság az Ákr. 62. § (4) bekezdése szerint szabadon választhatja meg a bizonyítás módját és a rendelkezésre álló bizonyítékokat szabad meggyőződése szerint értékeli.

[44] Az I. rendű alperesi érdekelt állásfoglalása – amelyre alapította az alperes a döntését – kellően részletesen tartalmazza az általa értékelt szempontokat és az azokhoz kapcsolódóan tett, az állásfoglalás alapjául szolgáló ténymegállapításokat. A felülvizsgálattal is érintett jogi érveken túl, ezen tények valóságát a felperes a keresetében részben vitatta. Vitatta, hogy a vevő és családja földhasználói lennének a területnek a nyilvántartás szerint. Ezt azonban sem az állásfoglalás, sem az alperes határozata, sem az elsőfokú bíróság nem állapította meg. A határozat mindösszesen annyit rögzít helyi köztudomású tényként, hogy a vevő és családja évek óta rendben tartják az eladók megbízásából az adásvétel tárgyául szolgáló területet. Bejegyzett földhasználói minőségükre a szerződésben sem hivatkoztak, így a felperes tényállítása bizonyítása indokolatlan volt.

[45] A perben nem álló személy elfogadó jognyilatkozatot tevő személyével összefüggő vitatások nem relevánsak a perben, az elfogadó jognyilatkozatot tevővel az alperes nem

támogatta a szerződés jóváhagyását, az őt érintő nemtámogatás indokai kihatással nem bírnak a felperes értékelésére.

[46] Azt azonban nem vitatta a felperes, hogy ő és családja jelenleg is élet- és versenyképes, a II. rendű alperes birtokától nagyobb méretű földbirtokkal rendelkeznenek.

[47] Az I. rendű alperesi érdekelt feltárta a felek birtokszerkezetét és a település agrártevékenységében elfoglalt szerepét is, majd az állásfoglalását – az alkotmánybíróági elvárásnak megfelelően – kellő részletességgel és okszerűen megindokolta, azt a keresetben előadottak cáfolni nem tudták.

[48] A Kúria Kfv.III.37.681/2016/10. számú ítéletében foglalt elvi tételnek is megfelelően megállapítható, az I. rendű alperesi érdekelt mérlegelési tevékenysége során azonos szempontok szerint járt el mind a szerződés szerinti vevő, mind az elfogadó jognyilatkozatot benyújtó személyek vonatkozásában. A felperes nemtámogatása indokaként a helyi gazdálkodói közösség érdekeinek érvényesítésére vonatkozó általános agrárpolitikai és földbirtok-politikai célnak kevésbé megfelelést rögzítette. Nem talált tehát olyan indokot, amely kizárná a szerződés vele történő megkötését, hanem mérlegelve és egymással szembe állítva az egyes érdekeket, a II. rendű alperest találta érdemesebbnek.

[49] A felperes érvelésével szemben a Kúria hangsúlyozza, a kamara jogszerűen gyakorolhatja a mérlegelési jogot és ennek során az egymással esetlegesen konkuráló földbirtokpolitikai szempontok között prioritásokat alakíthat ki a támogatás vagy nemtámogatás indokaként (ezt erősíti a KGD2019. 9. számú döntés is). A Földforgalmi tv. ugyanis nem adja meg, hogy az egyes, a döntéshozatal során figyelembe veendő tényezőket milyen súllyal kell értékelni [Kfv.II.37.704/2020/5.]. A kamara állásfoglalása felett azonban erős kontroll érvényesül mind a hatósági, mind a bírósági eljárásban. A kamara az állásfoglalását köteles oly módon megindokolni, hogy az állásfoglalás a hatósági eljárásban és a bírósági felülvizsgálat során érdemben felülbírálható legyen, a mezőgazdasági igazgatási szerv pedig köteles a helyi földbizottság állásfoglalásának vizsgálatára, értékelésére és ehhez kapcsolódóan döntése indokairól határozata indokolásában neki is számot kell adnia.

[50] Perbeli esetben az állásfoglalás alaptétele az volt, hogy a Földforgalmi tv. alapelvei között is kiemelt helyet kapott a helyben élő és gazdálkodó, ténylegesen mezőgazdasági tevékenységet végzők támogatása. Az olyan célkitűzések, mint a saját és közvetlen termelési munkavégzésen alapuló agrárgazdálkodás bővülése, a falvak népességmegtartó erejének megújulása, a vidéki agrártársadalom felemelkedése, helyi vállalkozások erősödése, az, hogy a mezőgazdaságban termelt jövedelmek lehetőleg a keletkezés helyén segítse elő a foglalkoztatottság bővülését, legkevésbé a felperes tulajdonszerzése folytán valósulhatnak meg.

[51] Az I. rendű alperesi érdekelt mérlegelése nem tekinthető jogszerűtlennek, mivel az a feltárt tényekből okszerűen levezethető volt. A felperes pedig nem tárt fel olyan indokot, amely ismeretében az alperesnek el kellett volna térnie az állásfoglalásban foglaltaktól. Az elsőfokú bíróság ítéletében megvizsgálta az alperes által feltárt tényállást és értékelte a rendelkezésére álló bizonyítékokat, amely során kialakított álláspontja és az abból levont következtetések kiderülnek az ítélet indokolásából. A Kúria a felülmérlegelésre okot nem

talált, ezért megállapította, hogy az elsőfokú bíróság döntése a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okokból nem jogszabálysértő és az elsőfokú ítéletet a Kp. 121. § (2) bekezdése alkalmazásával hatályában fenntartotta.

A döntés elvi tartalma

[52] *A helyi földbiztosság állásfoglalását a köztudomású tények és legjobb ismeretei, valamint az adatszolgáltatás során szerzett információk együttes mérlegelése alapulvételével alakítja ki.*

[53] *A mérlegelési jog jogszerű gyakorlása során az egymással esetlegesen konkuráló földbirtokpolitikai szempontok között prioritásokat alakíthat ki.*

Záró rész

[54] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Kp. 115. § (2) bekezdése szerint alkalmazandó 107. § (1) bekezdésének megfelelően tárgyaláson kívül bírálta el.

[55] A felperes a Pp. 102. § (1) bekezdése szerint az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 50. § (1) bekezdése értelmében feljegyzett felülvizsgálati eljárási illetéket kötelesek megfizetni az államnak.

[56] Mind az alperes, mind az I. rendű alperesi érdekelt terjesztett elő perköltség iránti igényt. Az I. rendű alperesi érdekelt ellenkérelmében utalt arra, hogy a csatolt költségjegyzék szerint kéri perköltsége megállapítását, azonban kérelméhez jegyzéket nem csatolt, így arról a Kúria döntenem tudott. Az alperes perköltség igénye kapcsán a Kúria figyelemmel volt arra, hogy az alperes mind tényállás tisztázási, mind indokolási kötelezettségének nem tett eleget, azonban ezen jogsérelmek nem hatottak ki az ügy érdemére, ezért a Kúria mellőzte részére perköltség megállapítását.

[57] Az ítélet elleni felülvizsgálat lehetőségét a Kp. 116. § d) pontja zárja ki.

Budapest, 2022. október 26.

Dr. Sperka Kálmán s. k.

a tanács elnöke

Dr. Gyurán Ildikó s. k.

Dr. Suba Ildikó s. k.

előadó bíró

bíró

Dr. Sugár Tamás s. k.

Dr. Bérces Nóra s. k.

bíró

bíró

A kiadmány hiteléül:

tisztviselő